

1

Banja Luka, 5. januar 2017. godine

**SUDU BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

Osuđeni Novak Đukić, iz Banja Luke ul. Voždovačka broj 6, putem svog branioca Milorada P. Ivoševića, advokata iz Banjaluke, ul. Krajiških brigada 123 A, podnosi:

**ZAHTJEV ZA PONAVLJANJE KRIVIČNOG POSTUPKA
protiv Presude Suda Bosne i Hercegovine, broj: X-KR-07/394
od 12. 06. 2009. godine**

I.

Osuđeni, na osnovu člana 329. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 36/03), putem branioca, podnosi Zahtjev za obnovu krivičnog postupka pravosnažno završenog Presudom Suda Bosne i Hercegovine br. X-KR-07/394 od 12. 06. 2009. godine, kojim je osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 godina.

Presudom Apelacionog vijeća Suda Bosne i Hercegovine br. X-KRŽ-07/394 od 06. 04. 2010. godine, odbijena je žalba i potvrđena prvostepena presuda.

Ustavni Sud BiH riješavajući po apelaciji donio je svoju odluku AP – 5161/14 od 23. 01. 2014. godine kojim je ukinuo presudu Suda BiH broj X-KRŽ-07/394 od 06. 04. 2010. godine i obavezao Sud da po hitnom postupku donese odluku u skladu član II/2 Ustava Bosne i Hercegovine i članom 7. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, pa je Apelaciono vijeće Suda BiH je dana 11. 04. 2014. godine preinačilo Presudu Suda BiH tako što se u skladu sa stavom Evropskog suda za ljudska prava krivična odgovornost utvrđuje na osnovu odredaba Krivičnog zakona SFRJ, te mu je u skladu sa tim izrečena kazna u trajanja od 20 godina.

Dokazi: Navedene presude i odluke, nalaze se u spisu.

II.

Osuđeni podnosi Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka na osnovu odredbe iz člana 327. stav 1. tačka c): “Ako se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji i pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnom pretresu, a koji su sami za sebe ili u vezi sa ranijim dokazima podobni da prouzrokuju oslobađanje osobe koja je bila osuđena ili njezinu osudu po blažem krivičnom zakonu”.

III.

U protivpravnom krivičnom postupku osuđeni Novak Đukić je optužen, oglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora od 20 godina što je za vrijeme ratnog stanja i oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, suprotno pravilima Međunarodnog humanitarnog prava, u svojstvu komadanta Taktičke grupe Ozren Vojske Republike Srpske, dana 25. 05. 1995. godine naredio artiljerijskom vodui, koji mu je bio potčinjen, a koji je bio lociran na planini Ozren, opština Petrovo – širi rejon sela Panjik, da iz topova M46 – kalibra 130 mm, granatira grad Tuzlu, te su pripadnici artiljerijskog voda izvršili tu naredbu ispalivši više artiljerijskih projektila na grad Tuzlu, od koji je jedan artiljerijski projektil tipa OF-482 u 20:55 časova pogodio uži lokalitet centra grada zvani "Kapija" koji se nalazi na trgu koji čine ulice Majevička, Božidara Adžije, dr. Mujbegovića, Partizanska, Maršala Tita i Nikole Tesle, usljed čije eksplozije je smrtno stradalo 68 osoba. Prema Presudi osuđeni je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke a) i b), a u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

Dakle, podnosilac Zahtjeva za ponavljanje krivičnog postupka oglašen je krivim i kažnjen jer je do tragične posljedice došlo zbog njegove protivpravne radnje davanjem naredbe da se na grad Tuzlu dejstvuje topovima kalibra 130 mm i to sa šireg rejona sela Panjik, opština Petrovo.

U toku svih dosadašnjih postupaka sudovi su utvrđivali odgovornost osuđenog na osnovu dokaza izvedenih u toku postupka, a posebno izvedenih od strane vještaka tužilaštva balističara Berke Zečevića. U ovom dokaznom postupku bilo je mnogo otvorenih dilema pogotovo što je vještak odbrane mr Vlada Kostić iznosio suprotna mišljenja u svim elementima utvrđivanja uzroka kao i nastalih posljedica.

U toku prvostepenog postupka Predsjednik Vijeća je prilikom saslušanja vještaka Tužilaštava i odbrane i odlučio da se izvrši nadvještačenje ali je od toga odustao, (vidjeti Zapisnik o pretresu).

Dakle, u toku dosadašnjih postupaka sva pažnja vještaka Berke Zečevića, koja je bila esencijalna za utvrđivanje odgovornosti osuđenog, odnosila se na stanje i posljedice nakon ispaljivanja projektila kalibra 130 mm iz topa M-46 i to ispaljenog iz šireg rejona sela Panjik – opština Petrovo, te nastalih posljedica na trgu „Kapija“ proisteklih iz takvog dejstva dana 25.05.1995. godine u 20:55 časova.

Znači, u toku istrage i u toku dokaznog postupka sva pažnja bila je usmjerena na dejstvu tako ispaljenog projektila pa je Prvostepeni Sud uvažio vještačenje vještaka Tužilaštva Berke Zečevića kao valjano i neprikosnoveno, te je po takvom vještačenju Sud konačno utvrđivao odgovornosti osuđenog. U toku cjelokupnog postupka Sud i vještaci su utvrđivali razne elemente u tom kompleksu kao što su: mjesto ispaljivanja projektila, putanju zrna, upadni ugao projektila, punjenje projektila i sl., te na okolnosti učinka tog projektila na trgu „Kapija“, sa neosnovanim opisom dejstva navodnog projektila na putnička vozila kao i materijalna dobra na trgu „Kapija“.

IV.

Tim odbrane Novaka Đukića, nakon okončanog postupka, prihvatio je sugestiju domaćih i stranih eksperata da se provjeri uticaj granate 130 mm u uslovima i okolnostima koji su utvrđeni u istražnom, a posebno u dokaznom postupku. Naime, u toku prvostepenog postupka bilo je izraženih sumnji u pogledu eventualnih posljedica koje bi realno mogla izazvati detonacija granate 130 mm, ali su sve te primjedbe Prvostepeni Sud kao i Apelacioni Sud odbili jer su bezrezervno smatrali da je vještačenje vještaka Tužilaštva Berke Zečevića realno i istinito.

Zbog toga je nakon mnogih priprema i problema, prije svega finansijske prirode, tim odbrane Novaka Đukića odlučio da izvede empirijsko utvrđivanje dejstva granate 130 mm kako na živu silu tako i na materijalna dobra.

Zbog nedostatka odgovarajućih uslova u Bosni i Hercegovini tim odbrane je dobio saglasnost da ove opite izvrši preko TOC-a Beograd i to na artiljerijskom poligonu u Nikincima. O svim predstojećim radnjama tim odbrane je obavijestio Sud BiH kao i Tužilaštvo BiH kao i vještaka Tužilaštva Berku Zečevića. Radi realizacije ovog projekta izrađen je prostorni ambijent koji u gabaritima odgovora prostornom ambijentu trga "Kapija" u širem dijelu navodnog upada granate 130 mm i to sa postavljenim siluetama nastradalih lica kao i stvarima, vozilima i stolovima a sve na osnovu Zapisnika o uviđaju sa lica mjesta kao i izvedenih dokaza na glavnom pretresu.

Ovakve opite odbrana objektivno ranije nije mogla izvesti jer niko u dokaznom postupku nije pretpostavljao da se radi o terorističkom činu. Naime, kompletan postupak, počev od vršenja uviđaja, istrage, dokaznog postupka, žalbenog i apelacionog postupka vodio se pod isključivim presumpcijama o uzrocima nastalih tragičnih posljedica izazvanih dejstvom topa 130 mm. Ovakav odnos je bio projektovan sa zadatkom da se osuđeni proglasi krivim i kazni, pa zbog toga, najvjerojatnije, je izostala i ocjena drugih mogućnosti. Istina, vještak odbrane je ukazivao na očite nelogičnosti, ali sud zbog ranije iskazanog zahtjeva iste nije uzeo u razmatranje.

Odbrana u tim okolnostima nije imala mogućnosti, a nije raspolagala ni tehničkim ni kadrovskim mogućnostima za izvođenje ovakve rekonstrukcije i opita koji bi pokazali egzaktne rezultate.

Nakon svih opita koje su sačinili eksperti sa ovih područja kao i eksperti iz inostranstva došlo se do frapantnih rezultata, dakle novih dokaza koji nepobitno ukazuju da ni pod kojim uslovima nije moglo doći do tragične posljedice radnjama osuđenoga koje su mu utvrđene u toku sudskog postupka. Tek po završetku tih svih opita, na koje su uredno pozivani svi relevantni subjekti iz ovog predmeta: Sud i Tužilaštvo BiH, vještaci koji su učestvovali u dokaznom postupku, Tim odbrane je došao do saznanja o novim činjenicama i dokazima koji ovaj Zahtjev za ponavljanje postupka čine osnovanim.

Dakle, odbrana u toku prvostepenog postupka zbog niza okolnosti nije mogla upotrebiti ove činjenice i dokaze jer se u toku postupka isključivo govorilo o tragičnoj posljedici koja je izazvana dejstvom artiljerijskog projektila izbačenog iz topa M-46 iz rejonu Panjika – opština Petrovo te povedenih takvim slijedom dokaza Tužilaštva, odbrana nije ni mogla imati saznanja o ovim činjenicama i dokazima. Prema svemu tome zbog objektivnih nalaza eksperata tim odbane Novaka Đukića čvrsto raspolaže novim činjenicama i dokazima koji dokazuju da osuđeni ni praktično ni teoretski ne može biti odgovoran za djelo koje mu je stavljeno na teret, na osnovu kojeg je proglašen krivim i osuđen na dugotrajnu kaznu zatvora.

V.

U sklopu novih tvrdnji i činjenica koje odbrana i pored dužne pažnje nije mogla upotrijebiti u toku sudskog postupka ističemo osnovne elemente iz nalaza eksperata koji su rezultat veoma analitičkog i naučnog sagledavanja svih okolnosti u vezi sa učincima koje proizvodi granata 130 mm.

Eksperimentalno dobijeni rezultati na poligonu potpunog modela Tuzlanskog trga Kapija izvršeni u više navrata (**preko 30 opita**) i njihova naučna verifikacija od strane više referentnih naučnih i stručnih institucija:

- Ministarstvo odbrane Češke Republike, Univerzitet Odbrane, Fakultet vojnih tehnologija, Brno, sudski ekspert vanredni prof. Jan Komenda, sudski ekspert Dr. Ludek Jedlička, Dr. Roman Vitek – „Ekspertski izvještaj o Tuzlanskom događaju od 25. maja 1995. godine u 20,55“ - 31. juli 2015. godine,
- Pjer Loren, sudski ekspert balistike, oružja i municije Apelacinog Suda u Remsu i Parizu te Specijalnog Tribunala za Liban u Hagu – „Tehnička procjena eksplozija u Tuzli 25. maja 1995. godine“ - 16. april 2016. godine,
- Šaron Josef, Izrael, „Temek konsultanti“, ustanova za vršenje ekspertskih analiza u oblasti eksplozija i eksploziva u Izraelu i inostranstvu – „Pregled zaključaka izvještaja ekspertskog mišljenja Dr. Zečevića koji se tiču uzroka i rezultata eksplozije koja se desila na trgu Kapija u gradu Tuzli 25.05.1995. - april 2016. godine,
- Tehničko opitni centar Beograd – „Utvrdjivanje dejstva ubojnih sredstava pod približnim uslovima koji su bili na trgu Kapija u Tuzli na dan 25. maj 1995. godine u 20,55 časova“ - 23.09.2014. godine,
- Tehničko opitni centar Beograd – „Ekspertiza materijalnog dejstva artiljerijskog TF projektila 130 mm – Izvještaj“ - 31.03.2010. godine,
- stalni sudski vještak iz oblasti eksplozija Dr Mirjana Anđelković Lukić – „Stručno i eksperimentalno razmatranje događaja na tuzlanskoj Kapiji koji se dogodio 25.05.1995. godine u 20:55 sati“- 2014. godina, te „Dopunsko vještačenje“ - april 2016. godina,
- dipl. maš. ing. Poparić Mile, vodeći istraživač na ispitivanju i verifikaciji konstrukcije artiljerijske municije – „Stručno vještačenje okolnosti i ranije poznatih činjenica u vezi slučaja eksplozije na trgu Kapija u Tuzli 25. maja 1995. godine – „Nalaz i mišljenje“ - 2014. godina, „Artiljerijsko - balistička analiza povreda poginulih lica na trgu Kapija u Tuzli 25. maja 1995. godine“ - 2015. godina,

- Ilija Branković, general potpukovnik u penziji – „Stručno vještačenje okolnosti i ranije utvrđenih činjenica koje se odnose na slučaj eksplozije na trgu Kapija u Tuzli 25. maja 1995. godine – „Nalaz, mišljenje i stručni zaključak“ - 07.01.2015. godina,
- mr. Vlada Kostić, sudski vještak za balistiku, vatreno i hladno oružje „Dopunsko balističko vještačenje u vezi sa događajem i okolnostima u slučaju eksplozije na licu mjesta Kapija u Tuzli dana 25. maja 1995. godine – „Izveštaj i mišljenje“,
- J.Z.U. Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske, prof. dr. sci. med. Željko P. Karan, specijalista sudske medicine, stalni sudski vještak – „Sudskomedicinska analiza dostavljene dokumentacije Tuzlanska kapija - Nalaz i mišljenje“ - 2014. godina, **bezrezervno definišu zaključke kojima se utvrđuje naučna i praktična neodrživost vještačenja vještaka tužilaštva prof. dr. Berke Zečevića** koje je osnov osuđujuće Presude optuženog Đukić Novaka.

I ne samo to, **provedenim eksperimentima se dokazuje definitivna nemogućnost eksplozije granate 130 mm na trgu Kapija** *tempora crimine* kako je to tokom provedenog postupka predstavio vještak Zečević, definitivno tako nešto nije moguće. Nalaz vještaka Zečevića je lažan u ključnim svojim dijelovima i ne proizilazi iz materijalnih dokaza u spisu koji ukazuju ne mogućnost događaja kako ga je interpretirao vještak Zečević u svom nalazu.

Naprijed navedena vještačenja i ekspertize obavljene u funkciji obnove krivičnog postupka osuđenom Đukić Novaku u periodu od dve godine dana (2014. - 2016.) veoma detaljno i u segmentima analiziraju slučaj na trgu Kapija od 25. maja 1995. godine.

Prema stavu iz ekspertize Ministarstva odbrane Češke Republike, Univerzitet odbrane Brno, **izvršeni eksperimenti ne potvrđuju da je artiljerijski projektil eksplodirao na trgu Kapija** u maju 1995. godine niti da pojedini tragovi fragmenata zgrade trgovine „Kapija“ potiču sa pretpostavljenog mjesta eksplozije ispred zgrade prodavnice NIK. Angažovana ekspertska institucija Ministarstva odbrane Češke Republike nalazi da se na trgu Kapija desilo više od jedne eksplozije. Takav zaključak nedvosmisleno proizilazi iz registrovanih tragova fragmenata na objektu kafea „Kapija“ te oštećenja na licima koja su se tu nalazila u kritično vrijeme kao oštećenja na bočnim stranama zgrade NIK-a. Idući zaključak proizilazi i iz tragova crne boje (slično čađi) na vozilu „Zastava“ ispred kafea „Gulam“, tragova na olucima na fasadi advokatske kancelarije „Pašić“, oštećenja na objektu prodavnice „Samoizbor“ i dr. Prema ocjeni čeških eksperata **pogoci na žrtvama su iz više smjerova**, raspored pogodaka fragmenata na tijelima žrtava je u konfliktu sa standardnim efektom artiljerijskog projektila, **ekstremno razarajuće rane na tijelima nekih žrtava ne odgovaraju ranjavajućem potencijalu artiljerijskog projektila 130 mm**, tragovi na koži i odjeći mnogih žrtava ukazuju na mogućnost nastanka takvih tragova eksplozijom eksplozivne naprave koja sadrži nestandardni eksploziv, broj žrtava je u nesrazmjeri sa eksplozijom jednog artiljerijskog projektila srednjeg kalibra, u konačnom češka ekspertiza bez rezerve, zaključuje da **uzrok smrti 71 osobe na trgu Kapija dana 25. maja 1995. godine nije rezultat jednog artiljerijskog projektila 130 mm.**

Identičan zaključak imaju i drugi eksperti, a do čega su došli odvojenim vještačenjima i ekspertizama.

Rezultati ekspertize „Temek konsultanti“ iz Izraela (puk. Josef Šaron) pokazuju: zaključak vještaka Dr. Berke Zečevića je fundamentalno nemoguć.

Bilo bi neprimjereno nabrajati podatke iz izvršenih ekspertiza (koje su u prilogu) a koje isključuju dejstvo artiljerijskog projektila kalibra 130 mm na trgu Kapija dana 25. maja 1995. godine u Tuzli.

Zadatak angažovanih eksperata nije bio da utvrde šta se desilo na trgu Kapija u Tuzli 25. maja 1995. godine u 20:55 časova, nego da naučno sagledaju, da li je cijeli događaj mogao biti prouzrokovan dejstvom projektila granate 130 mm. Izvršene ekspertize daju ne samo odgovor na to pitanje - cijeli događaj na trgu Kapija nije posljedica dejstva takvog projektila, nesumnjivo je to i bez imalo sumnje u takav zaključak, nego ove **ekspertize ukazuju da su posljedice na trgu Kapija nastale dejstvom više eksplozivnih naprava koje su istovremeno aktivirane**, i ovaj zaključak je nedvosmislen.

Dakle, iz svega navedenog jasno proizilazi da osuđeni Novak Đukić nije mogao počiniti djelo koje mu je stavljeno na teret, zbog koga je oglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.

DOKAZI:

1. Zbirna analiza – Ilija Branković.
2. Izvještaj TOC-a Beograd 2014. godine.
- 3.a) Stručno vještačenje Mile Poparić 2014. godina.
- 3.b) Artiljerijsko balistička analiza povreda – Mile Poparić.
4. Nalaz i mišljenje – Zaključak – Ilija Branković.
- 5.a) Stručno i ekspertsko razmatranje događaja – dr Mirjana Anđelković Lukić.
- 5.b) Dopunsko vještačenje dr Mirjane Anđelković Lukić.
6. Sudsko medicinska analiza – dr Željko Karan.
- 7.a) Expert report br. 1. – ekspertski tim iz Republike Češke, original.
- 7.b) Ekspertski izvještaj eksperata iz R. Češke, ovjereni prevod od strane sudskog tumača.
- 8.a) Ekspertski izvještaj Piere Laurent.
- 8.b) Ekspertski izvještaj Piere Laurent, ovjeren od sudskog tumača.
- 9.a) Report Documentation Page Sharon Joseph.
- 9.b) Tehnička procjena eksperta Jozefa Šarona, ovjerena od sudskog tumača.
10. Dopunsko vještačenje sudskog vještaka Vlade Kostića.
11. Ekspertiza TOC-a Beograd 2010. godine.

VI

Prema navedenim i dokazima potkrepljenim činjenicama očito je da u pravosnažno završenom krivičnom postupku povređeno pravilo materijalne istine jer je, na osnovu pogrešnih pretpostavki i kao i neosnovanog izvođenja dokaza, posebno koji se odnosi na vještačenje vještaka Berka Zečevića primijenjeno formalno pravo a materijalna istina iskrivljena i nepravilno utvrđena a čime je došlo do kršenja ljudskih prava osuđenog Novaka Đukića.

Zbog toga predlažemo Sudu Bosne i Hercegovine da rješenjem dopusti ponavljanje krivičnog postupka i potom donese presudu kojim se ranija Presuda broj X-KR-07/394 stavlja van snage, a osuđeni Novak Đukić oslobodi od neosnovane i nezakonite optužbe.

U Banjoj Luci, januar 5. 2017. godine

Branilac
Milorad P. Ivošević
(šef Tima odbrane Novaka Đukića)